

Протокол засідання №1/2022
Науково-експертної ради Державної екологічної інспекції України

Дата проведення: 13.10.2022 р.

Час початку: 16.30 год.

Формат проведення: зустріч в режимі відеоконференції в системі ZOOM

Засідання Науково-експертної ради Державної екологічної інспекції України (далі – НЕР Держекоінспекції) проводив т.в.о. Голови Державної екологічної інспекції України, Голова НЕР Ігор ЗУБОВИЧ.

Секретар НЕР Держекоінспекції – Андрій МОРОЗ.

Присутні: члени НЕР: Ігор ЖДАНЮК, Михайло САВЕНЕЦЬ, Сергій АФАНАСЬЄВ, Яків ДІДУХ, Андрій ДЕМИДЕНКО, Андрій ШЕЛЕСТОВ, Микола ТАЛЕРКО, Олена ТУРОС, Віктор КОМОРИН, Людмила ЦИГАНОК, Світлана БЕРЗІНА, Аліна СОКОЛЕНКО.

Запрошені: немає.

У відповідності до п. 7 Положення про НЕР Держекоінспекції, Голова НЕР Ігор ЗУБОВИЧ визначив коло питань, які надсилалися членам НЕР Держекоінспекції перед засіданням та були включені до порядку денного засідання.

ПОРЯДОК ДЕННИЙ:

- 1. Обговорення концепції реформування системи державного екологічного нагляду (контролю), запропонованої народним депутатом України Криворучкіною О.В.*
- 2. Перелік нормативно-правових актів, які потребують розробки, зміни, затвердження, погодження в Міністерстві захисту довкілля та природних ресурсів України, Кабінеті Міністрів України, Верховній Раді України, у зв'язку з воєнним станом.*
- 3. Обговорення порядку взаємовідносин між Держекоінспекцією та громадськістю, засобами масової інформації, експертами галузі.*

Перед обговоренням питань з порядку денного Голова НЕР Ігор ЗУБОВИЧ подякував науковцям та представникам громадськості за їхню активну позицію та готовність здійснювати права і обов'язки членів НЕР Держекоінспекції у відповідності до завдань діяльності НЕР Держекоінспекції.

ПИТАННЯ I: Обговорення концепції реформування системи державного екологічного нагляду (контролю), запропонованої народним депутатом України Криворучкіною О.В.

СЛУХАЛИ:

1. Голову НЕР Держекоінспекції Ігоря ЗУБОВИЧА, який з який вказав, що до Держекоінспекції надійшло звернення Заступника голови Комітету ВРУ з питань екологічної політики та природокористування, народного депутата

України Криворучкіної О.В. з пропозицією щодо проведення реформування системи екологічного нагляду (контролю) у сфері ОНПС та надано пропозиції обговорювані з представниками громадськості щодо такого реформування у вигляді презентації.

2. Секретаря НЕР Держекоінспекції Андрія МОРОЗА, який зазначив, що питання реформування системи державного екологічного контролю є надзвичайно актуальним, з огляду на необхідність забезпечення безперебійної роботи органів державного екологічного нагляду (контролю) в умовах воєнного стану та зміни підходів у взаємодії з бізнесом (сервісний підхід).

Концепція реформування системи державного нагляду (контролю) у сфері охорони навколишнього природного середовища, яка була затверджена Розпорядженням КМУ №616 від 31.05.2017 р., з переліком заходів до виконання, які були визначені Розпорядженням №353 від 23.05.2018 р., не була реалізована станом на 2022 рік. Важливо, що вказані Розпорядження Кабінету Міністрів України діють, однак невиконані. Крім цього, у 2020 році було розпочато роботу над законопроектом 3091 «Про державний екологічний контроль», який у 2021 році був прийнятий у першому читанні та викликав істотний супротив у громадянського суспільства та у бізнесу по багатьом причинам. Реалізація вказаного проекту Закону України передбачала необхідність виділення державного фінансування на: 1 – створення нової системи органів державного нагляду (контролю); 2 – припинення діяльності органів Держекоінспекції.

Оскільки в сьогоденних умовах значного дефіциту державного бюджету питання прийняття та введення в дію в найближчі кілька років вказаного проекту Закону України не являється можливим, то можливість реалізації законопроекту 3091 на даний час знаходиться під сумнівом.

Секретар НЕР Держекоінспекції провів коротку презентацію запропонованої народним депутатом України Криворучкіною О.В. концепції реформування органів державного екологічного нагляду (контролю), під час якої було виявлено, що наявні пропозиції відображають в багатьох аспектах умови концепції реформування, які визначені в Розпорядженні КМУ №353 від 23.05.2018 р., однак враховують необхідність та передбачають найшвидший порядок імплементації європейських принципів і норм, які в обов'язковому порядку мають бути реалізовані в діяльності інспекційного органу, зокрема, у відповідності до Рекомендацій ЄС щодо мінімальних вимог до екологічних інспекцій №2001/331/ЄС та Директиви Про екологічну відповідальність за попередження та ліквідацію наслідків завданої навколишньому середовищу шкоди №2004/35/ЄС.

ВИСТУПИЛИ:

Андрій ДЕМИДЕНКО, Людмила ЦИГАНЮК, Олена ТУРОС, Ігор ЖДАНЮК, Сергій АФАНАСЬЄВ, Світлана БЕРЗІНА, Яків ДІДУХ.

ВИРІШИЛИ:

1. Розіслати всім членам НЕР Держекоінспекції пропоновану концепцію реформування системи державного екологічного нагляду (контролю) як додаток до цього Протоколу.
2. Запропонувати членам НЕР Держекоінспекції надіслати протягом **10 (десять) календарних днів** з дати отримання пропонованої концепції реформування Секретарю НЕР Держекоінспекції свої пропозиції у формі частин (блоків) презентації для доповнення запропонованої концепції такими частинами (блоками) або заміщення окремих частин (блоків) запропонованої концепції.
3. **Членам НЕР Держекоінспекції**, які висловили пропозиції щодо налагодження взаємодії з представниками іноземних екологічних інспекцій (Польща, Німеччина, Швеція, Іспанія) та з міжнародними організаціями, які зацікавлені у партнерстві щодо створення Офісу Реформ Держекоінспекції, **надати у двотижневий термін** секретарю НЕР Держекоінспекції пропозиції щодо контактних осіб для організації онлайн зустрічей з представниками таких установ і організацій.
4. Доручити **заступникам Голови НЕР Держекоінспекції спільно з секретарем НЕР Держекоінспекції у двотижневий термін** розробити звернення до Кабінету Міністрів України та Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України щодо отримання від них проектів підзаконних нормативно-правових актів (постанов, інструкцій, розпоряджень, інше), які були розроблені та/або затверджені в процесі виконання Розпорядження КМУ №353 від 23.05.2018р.
5. Рекомендувати **т.в.о. Голови Держекоінспекції невідкладно** направити такі звернення з направленням їх копій до ініціатора питання концепції реформування державного екологічного нагляду (контролю) народного депутата України Криворучкіної О.В.

Рішення прийнято більшістю членів НЕР Держекоінспекції.

Відповідальні: члени НЕР Держекоінспекції, заступники Голови НЕР Держекоінспекції, секретар НЕР Держекоінспекції.

ПИТАННЯ II: Перелік нормативно-правових актів, які потребують розробки, зміни, затвердження, погодження в Міністерстві захисту довкілля та природних ресурсів України, Кабінеті Міністрів України, Верховній Раді України, у зв'язку з воєнним станом.

СЛУХАЛИ:

1. Секретаря НЕР Держекоінспекції Андрія МОРОЗА, який акцентував увагу, що для забезпечення безперебійної роботи Держекоінспекцією в умовах воєнного стану та виконання нею вимог щодо сервісного підходу у взаємодії з бізнесом, а також, у разі вибору та затвердження концепції щодо реформування системи державного екологічного нагляду (контролю), потребується внесення змін до діючого законодавства та розробка і затвердження нових законів (зокрема щодо реалізації екологічного

страхування та екологічної відповідальності), підзаконних нормативно-правових актів.

У зв'язку з чим, пропонується розділити перелік нормативно-правових актів (НПА), які потребують розробки, зміни, затвердження та погодження на наступні групи нормативно-правових актів:

А – НПА, які потребують невідкладної розробки, зміни, затвердження або погодження, у зв'язку з неможливістю реалізації Держекоінспекцією свого функціоналу, в тому числі в умовах воєнного стану та з урахуванням Постанови КМУ №1111 від 30.09.2022 р. «Про внесення змін до Положення про Державну екологічну інспекцію України»

Б – НПА, які потребують розробки, зміни, затвердження або погодження, у зв'язку з затвердженням концепції реформування системи державного нагляду (контролю) у сфері навколишнього природного середовища

В – інші НПА, розробка, зміна, затвердження або погодження яких потрібне для приведення чинного законодавства у відповідність, а також з метою виконання вимог Угоди про асоціацію.

ВИСТУПИЛИ:

Андрій ДЕМИДЕНКО, Олена ТУРОС.

ВИРІШИЛИ:

1. Звернутися до **Державної екологічної інспекції України** щодо наявності переліку НПА, які потребують розробки, зміни, затвердження або погодження та **запропонувати надати такий перелік Науково-експертній раді протягом двотижневого терміну.**
2. **Секретарю НЕР Держекоінспекції невідкладно** розіслати членам НЕР Держекоінспекції сформовані за групами переліки НПА, які потребують розробки, зміни, затвердження або погодження.
3. **Членам НЕР Держекоінспекції надати секретарю НЕР Держекоінспекції свої пропозиції до надісланих переліків НПА протягом 10 (десять) календарних днів з дати їх отримання.**

Рішення прийнято більшістю членів НЕР Держекоінспекції.

Відповідальні: члени НЕР Держекоінспекції, секретар НЕР Держекоінспекції.

ПИТАННЯ ІІІ: Обговорення порядку взаємовідносин між Держекоінспекцією та громадськістю, засобами масової інформації, експертами галузі.

СЛУХАЛИ:

1. Секретаря НЕР Держекоінспекції Андрія МОРОЗА, який висловив думку щодо неповного та неактивного висвітлення Держекоінспекцією своєї діяльності та діяльності Оперативного штабу при Держекоінспекції. Це проявляється зокрема в тому, що інформація про методики (які розроблялися та розробляються Держекоінспекцією), знаходиться в публічному просторі як інформація від першоджерела Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України. Міндовкілля від свого імені оприлюднює цифри екологічних збитків (як окремо, так і систематизовано по ресурсам,

регіонам, напрямам), які є результатом роботи Держекоінспекції та її територіальних органів, що призводить до формування громадської думки щодо неефективної роботи Держекоінспекції.

Актуалізація роботи в частині висвітлення результатів діяльності в засобах масової інформації має передбачати висвітлення діяльності Держекоінспекції та Оперативного штабу не лише в українських ресурсах, але й на міжнародних майданчиках, донесення інформації про поточний стан довкілля та діяльність Держекоінспекції для міжнародних партнерів та потенційних міжнародних партнерів, в тому числі й у соціальних мережах актуальних для міжнародного спілкування, зокрема Twitter, який у Держекоінспекції є неактивним з 2020 року.

ВИСТУПИЛИ:

Ігор ЗУБОВИЧ, Ігор ЖДАНЮК.

ВИРІШИЛИ:

1. Рекомендувати Держекоінспекції розробити механізм щоденного інформування громадськості про наслідки для екології (без деталізації локації та індивідуальних особливостей обстрілу, з метою збереження таємниці слідства) з оперативним розміщенням фотографій таких наслідків (а не місць обстрілу) для навколишнього природного середовища.
2. Рекомендувати Держекоінспекції відновити обліковий запис у мережі Twitter та розробити підходи по популяризації діяльності Держекоінспекції у соціальних мережах, збільшити медіа-активність з метою донесення до громадськості результатів роботи Держекоінспекції та побудови двосторонньої взаємодії з громадськістю та бізнесом.

Рішення прийнято більшістю членів НЕР Держекоінспекції.

Відповідальні: секретар НЕР Держекоінспекції.

Наступне засідання науково-експертної ради Держекоінспекції провести у період 10 – 20 листопада 2022 р.

Пропозиції щодо питань до плану засідань НЕР Держекоінспекції на листопад – грудень 2022 р.:

1. Методики з врахуванням міжнародних принципів та підходів оцінки.
2. Проект змін до концепції реформування Держекоінспекції.
3. Розгляд питання про стан стягнення на користь держави нарахованої Держекоінспекцією екологічної шкоди у довоєнний час та під час воєнного стану, стан сплати штрафів до бюджету.
4. Повноваження Держекоінспекції щодо виконання своїх функцій у довоєнний час та під час воєнного стану.
5. ЕкоЗагроза та інші системи обліку завданої шкоди.
6. Введення системи сповіщень про небезпеку (номер 112). Взаємодія з такими системами.
7. Обмін міжнародним досвідом, взаємодія з екологічними інспекціями та іншими органами екологічного нагляду і контролю в країнах ЄС.

8. Проведення семінарів, конференцій, тренінгів для активістів та громадських інспекторів. Розвиток інституту громадських інспекторів.

Додаток 1 до Протоколу: концепція щодо реформування державного екологічного нагляду (контролю), запропонована народним депутатом України Криворучкіною О.В.

Голова НЕР Держекоінспекції

Ігор ЗУБОВИЧ

Секретар НЕР Держекоінспекції

Андрій МОРОЗ